

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)
Університет «Одлар Юрду» (Азербайджан)
Університет Північ (Хорватія)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра фінансів
Національний інститут стратегічних досліджень
Одеський національний економічний університет
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Головне управління Державної казначейської служби України у Полтавській області

РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ: ЗАГРОЗИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали III Міжнародної науково-практичної
конференції**

27 жовтня 2021 р.

Полтава
2021

Верига Юстина Андріївна,
кандидат економічних наук, професор
Падусенко Владислава Валеріївна, Кононенко Катерина Олексіївна,
магістрантки
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(Україна)

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ ВИТРАТ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Однією з найактуальніших проблем сільськогосподарських підприємств є проблема виживання в конкурентному середовищі. З розвитком конкуренції на ринку та зниження норми прибутку перспективи розвитку підприємства значною мірою залежать від поведінки витрат та управління ними.

Виробництво продукції тваринництва та рослинництва є одним із основних процесів господарської діяльності сільськогосподарського підприємства. У процесі виробництва підприємства використовують природні ресурси, сировину, корми, паливо, трудові ресурси, основні засоби і одержують готову продукцію, яку потім реалізують. Характерною особливістю цього процесу є формування витрат на виробництво продукції, що становлять її виробничу собівартість.

Вирішення проблем ефективної діяльності та нарощування виробничого потенціалу підприємства базується на всебічному, глибокому аналізі облікових даних і залежить від повноти і достовірності вихідної інформації про витрати, на основі якої необхідно здійснювати систематичний облік та якісний аналіз витрат.

Джерелом інформації аналізу витрат є: планові-нормативні дані підприємства, документи з бухгалтерського обліку та фінансова звітність підприємства [1, с. 23].

Метою економічного аналізу витрат є оцінки досягнутих результатів та прийняття рішень щодо покращення фінансового стану підприємства.

Основні завдання, які потрібно виконати для досягнення мети аналізу та їх характеристика наведені в таблиці 1, яка узагальнена за джерелом [3, с. 14].

Таблиця 1

Завдання аналізу та їх характеристика	
Завдання	Характеристика
Оцінка фактичного стану господарювання	Передбачає встановлення рівня та об'єктивну характеристику економічних результатів, досягнутих підприємством чи окремими працівниками
Виявлення факторів, які спричинили відхилення фактичних показників від планових	Полягає у визначенні чинників, які позитивно чи негативно вплинули на результати господарської діяльності підприємства
Визначення резервів поліпшення стану	Розрахунок суми понесених витрат підприємства у порівнянні з плановими даними внаслідок несприятливих чинників
Об'єктивна оцінка ефективності виробничо-фінансової діяльності	Проявляється зокрема у визначенні прибутковості чи збитковості та конкурентоспроможності підприємства, оскільки це головні показники успішності підприємства
Розробка пропозицій за результатами аналізу	Використовується для прийняття оптимальних управлінських рішень та їх реалізації

Аналіз витрат підприємства є найбільш інформативним для оцінки ефективності фінансово-господарської діяльності та розроблення планів його розвитку, бо дає змогу

виявити резерви зниження собівартості продукції і відповідно підвищення рентабельності підприємства.

Аналіз витрат сільськогосподарського підприємства здійснюється за напрямки, які наведені на рисунку 1.

Аналіз витрат підприємства проводиться в декілька етапів, які передбачають проведення такої аналітичної роботи [2, с. 54]:

- аналіз зміни розміру і рівня витрат у цілому по підприємству;
- аналіз зміни обсягу і рівня витрат щодо окремих статей (елементів), а також за структурою витрат;
- аналіз зміни обсягу і рівня умовно - змінних і умовно-постійних витрат підприємства;
- аналіз зміни обсягу, рівня та складу витрат щодо інших кваліфікаційних ознак;
- кількісна оцінка факторів, що впливають на формування витрат у цілому по підприємству та щодо окремих елементів витрат.

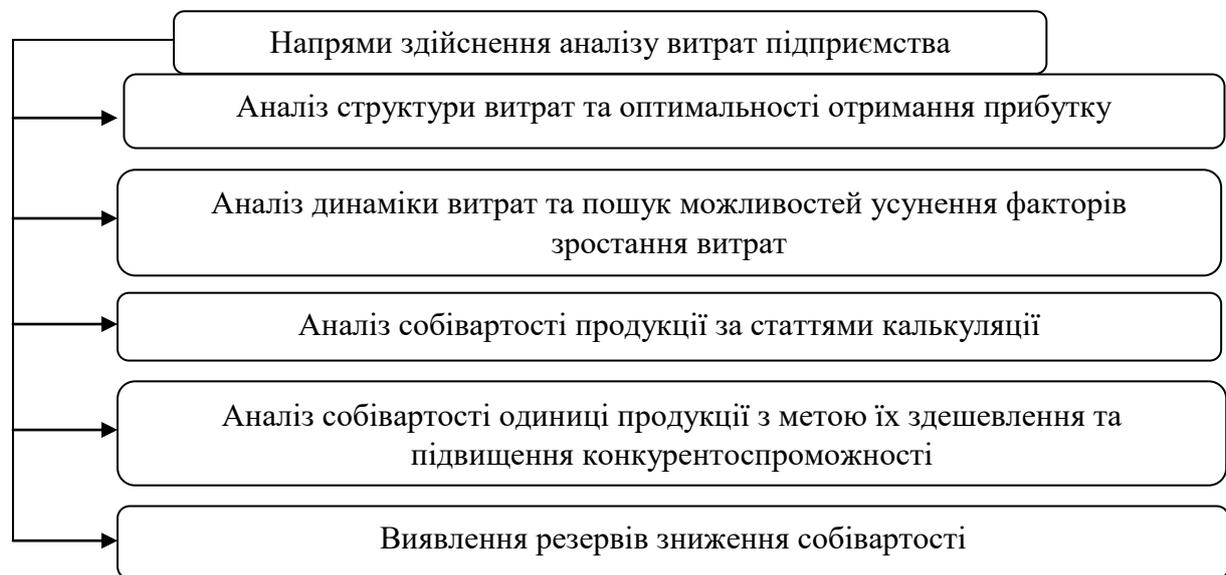

Рис. 1. Напрями здійснення аналізу витрат підприємства

Щоб підприємство залишалось конкурентоспроможним, його менеджери повинні проводити постійний аналіз господарської діяльності, особливо з витрат на виробництво продукції. Отже, аналіз виробничих витрат є видом управлінської діяльності, загальною функцією управління, що передуює прийняттю управлінських рішень і зводиться до їх обґрунтування на основі наявної інформації, що допоможе підприємствам завдяки ефективному управлінню витратами підвищити фінансові результати діяльності.

Література

1. Єгорова О.В., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник Ю.М. Економічний аналіз: навчальний посібник. Полтава : РВВД ПДАА, 2018. 290 с.
2. Кіндрацька Г.І., Білик М.С., Загородній А.Г. Економічний аналіз: теорія і практика : підручник. Львів : Магнолія 2006, 2016. 440 с.
3. Кіндрацька Г.І., Загородній А.Г., Кулиняк Ю.І. Аналіз господарської діяльності: підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 245 с.